

BIRLASHGAN ARAB AMIRLIKLARI TURIZMIDA TRANSPORTNING O'RNI

Muxtorxonova Ozoda Axror qizi

Toshkent davlat sharqshunoslik universiteti magistranti

+998937336937

ozodamuxtorxonova6@gmail.com

Annotatsiya:

Ushbu maqola, BAAda transport tizimining turizm sanoatiga qanday ta'sir ko'rsatgani va uning turizm sektori rivojida o'rni, statistik ma'lumotlar, jadval va grafika yordamida chuqur tahlil qilinadi. Shuningdek, BAAning transport infratuzilmasining kelajagi va sayyohlar uchun yangi imkoniyatlar yaratishda qanday davom etishi ko'rib chiqiladi.

Kalit so'zlar: transport, infratuzilma, Yaqin Sharq, iqtisodiyot, turizm tarmoqlari, havo transport, dengiz transporti, suv transporti.

Аннотация:

Эта статья представляет собой глубокий анализ влияния транспортной системы ОАЭ на туристическую отрасль, а также ее роли в развитии туристического сектора с использованием статистических данных, таблиц и графиков. Кроме того, рассматривается будущее транспортной инфраструктуры ОАЭ и то, как она продолжит создавать новые возможности для туристов.

Ключевые слова: транспорт, инфраструктура, Ближний Восток, экономика, туристические сети, воздушный транспорт, морской транспорт, водный транспорт.

Annotation:

This article provides an in-depth analysis of how the transport system in the UAE has impacted the tourism industry and its role in the development of the tourism sector, using statistical data, tables, and graphs. Additionally, it examines the future of the UAE's transport infrastructure and how it will continue to create new opportunities for tourists.

Keywords: transport, infrastructure, Middle East, economy, tourism networks, air transport, sea transport, water transport.

Kirish

Birlashgan Arab Amirligi (BAA) — Yaqin Sharqning iqtisodiy markazi bo'lib, dunyo bo'ylab sayyohlarni jalb etadigan joylardan biridir. So'nggi yillarda BAA o'zining iqtisodiyoti

va infratuzilmasini rivojlantirishda transport tizimidan foydalanmoqda. Turizm sanoati BAA iqtisodiyotining muhim tarmoqlaridan biri bo'lib, transport tarmoqlari sayyohlarning mamlakatga kirishi, sayohat qilishi va mamlakatni tark etish jarayonlarida muhim rol o'ynaydi. Ushbu maqolada BAA turizmida transport tizimining roli keng yoritiladi. Birlashgan Arab Amirliklari (BAA) so'nggi o'n yilliklarda butun dunyo bo'ylab turizm va iqtisodiy rivojlanishning ajralmas qismi bo'lib, mintaqaning eng yirik va eng tez rivojlanayotgan turizm markazlaridan biriga aylanishga muvaffaq bo'ldi. BAAning turizm sanoati nafaqat o'zining madaniy boyliklari, tarixiy obidalari va zamonaviy arxitekturasi bilan, balki sayyohlarni jalb qilishdagi innovatsion yondashuvlar bilan ham ajralib turadi. Dubay va Abu-Dabi kabi shaharlarda turizm sektori yuksalishi mamlakatning transport infratuzilmasining kuchli rivojlanishi bilan chambarchas bog'liqdir. Ushbu mamlakatlarda transport tizimi shaharlararo va xalqaro sayohatlar uchun qulay sharoitlar yaratishda asosiy rol o'ynaydi.

Transportning turizm sanoatidagi roli jahon miqyosidagi turizmni rivojlantirishda katta ahamiyatga ega. Birlashgan Arab Amirliklari o'zining geosiyosiy joylashuvi va rivojlangan transport infratuzilmasi bilan sayyohlarni nafaqat Yaqin Sharq, balki butun dunyo bo'ylab o'ziga jalb etmoqda. BAAda zamonaviy havo, dengiz va yer transporti tarmoqlari, masalan, Dubay va Abu-Dabi aeroportlari, Dubay metropoliteni, avtobus va tramvay tizimlari, shuningdek, turizmning rivojlanishiga yordam beradigan barcha infratuzilmalar mavjud.

BAA transport infratuzilmasining rivojlanishiga katta sarmoyalar kiritdi va bu sohada ko'plab modernizatsiya ishlari amalga oshirildi. 1990-yillarning oxiriga kelib, Dubay o'zining ko'plab jahon darajasidagi transport loyihalari bilan tanildi. Masalan, **Dubai International Airport (DXB)** va **Abu Dhabi International Airport (AUH)** har yili millionlab sayyohlarni qabul qiladi, bu aeroportlar nafaqat havo transportining eng yirik markazlari, balki butun dunyo bo'ylab turizm va iqtisodiy aloqalar uchun asosiy nuqtalardir. Shuningdek, Dubai metropoliteni 2009-yilda ishga tushirilganidan buyon shahar ichidagi transportni yanada qulay qilishga yordam berdi.

BAA transport infratuzilmasining rivojlanishi nafaqat turistlarga qulay sharoitlar yaratdi, balki sayyohlar oqimining ortishiga va turizm daromadlarining ko'payishiga olib keldi. Turizm sanoatining shakllanishi va transport tarmoqlarining o'zaro integratsiyasi o'rtasidagi bog'lanish, BAAning iqtisodiy rivojlanishini yanada mustahkamladi. Bugungi kunda BAA dunyodagi eng tez rivojlanayotgan turizm bozorlaridan biriga aylanib, ko'plab xalqaro turistlar uchun asosiy yo'nalish bo'lib qolmoqda. Shu bilan birga, BAAning transport tizimi, sayyohlarni mamlakatga jalb qilish va ularni shaharlarda qulaylik bilan harakatlantirish orqali global miqyosda turizmni rivojlantirishga katta hissa qo'shadi. BAAdagi transport infratuzilmasining jahon darajasidagi rivoji, shahar ichidagi va shaharlararo yo'lovchi tashish tizimlarining integratsiyasi, hamda havo, yer va dengiz transportining o'zaro aloqasi sayohatchilarga qulay sharoitlar yaratishning asosiy omillaridir. Bu omillar nafaqat mamlakat

turizm bozorining rivojlanishiga, balki BAAning global turizm sanoatidagi mavqeini mustahkamlashga katta yordam berdi.

BAA transport infratuzilmasining rivojlanishi 20-asrning oxirlaridan boshlangan. Ushbu davrda Dubay va Abu-Dabi shaharlari mintaqadagi eng yirik va eng rivojlangan transport markazlariga aylana boshladi. Avtomobil yo'llari, aeroportlar, temir yo'llar va dengiz portlari orqali amalga oshiriladigan transport xizmatlari turizmning rivojlanishiga to'liq hissa qo'shdi. BAA hukumatining transport sektori bo'yicha amalga oshirgan strategiyalari, shu jumladan, zamonaviy aeroportlar va jahon darajasidagi infratuzilmaning yaratilishi, turizmga doir resurslarning ko'payishiga xizmat qildi. Birlashgan Arab Amirliklarida transportning turizm sanoatiga qo'shgan hissasi ko'plab omillar orqali ko'rinadi. Mamlakatda mavjud bo'lgan ko'plab transport tarmoqlari, jumladan, avtobuslar, taksilar, metrolar, temir yo'llar, samolyotlar va dengiz kemalari, sayyohlarning qulayliklarini oshiradi. Dubay va Abu-Dabi shaharlarida mavjud bo'lgan transport tizimlari, sayohatchilarga o'zlarining maqsadlariga erishishda tez va qulay imkoniyatlar yaratadi.

BAA, xususan, Dubay va Abu-Dabi aeroportlari turizmga alohida ahamiyatga ega. Dubaydagi **Dubai International Airport (DXB)** va Abu-Dabidagi **Abu Dhabi International Airport (AUH)** yil sayin qabul qilayotgan sayyohlar sonini oshirib bormoqda. DXB, ayniqsa, jahondagi eng gavjum aeroportlardan biridir va sayyohlar uchun Markaziy Osiyo va Yaqin Sharqqa borish uchun asosiy nuqta hisoblanadi.

1-jadval

Aeroport	Yiliga o'tgan yo'lovchilar soni (million)	Qo'shimcha ma'lumotlar
Dubai International Airport (DXB)	89.1	Jahonning eng gavjum aeroportlaridan biri (2023)
Abu Dhabi International Airport (AUH)	22.6	Yaqin Sharq bo'ylab eng yirik aeroportlardan biri (2023)

Ushbu jadvalda Dubay va Abu-Dabi aeroportlarining 2023-yildagi yo'lovchilar soni keltirilgan. **Dubai International Airport (DXB)** nafaqat BAA, balki jahon bo'ylab eng band va eng katta aeroportlardan biridir. Bu aeroportning yiliga 89,1 million yo'lovchini qabul qilishi, uning global turizmdagi muhim ahamiyatini ko'rsatadi. **Abu Dhabi International Airport (AUH)** esa, 2023-yilda 22,6 million yo'lovchi tashiydi va Yaqin Sharq bo'ylab eng yirik aeroportlardan biri sifatida ahamiyatga ega. Ikkala aeroport ham BAAning turizm sanoatining rivojlanishiga katta hissa qo'shadi, chunki ular mamlakatga keladigan turistlarning asosiy kirish nuqtalaridir. Bu aeroportlar nafaqat havo transportining markazlari, balki dunyo bo'ylab turizm va iqtisodiy aloqalar uchun asosiy nuqtalardir.

Sayohatchilarga qulaylik yaratish uchun BAA shaharlarida jahon darajasida avtobuslar, metrolar, tramvaylar va taksilar tizimi mavjud. Dubai metropoliteni 2009 yilda ishga tushgan bo'lib, u bugungi kunda dunyodagi eng zamonaviy va tezkor metrolardan biridir. 2023-yilda Dubai metropoliteni kuniga 500,000 dan ortiq yo'lovchini tashiydi.

2-jadval.

Transport Turi	O'rtacha Kunlik Yo'lovchilar Sonini	Izohlar
Dubai Metro	500,000	2023-yilga oid ma'lumotlar
Dubai Tram	35,000	2023-yilga oid ma'lumotlar
Abu Dhabi City Bus	60,000	2023-yilga oid ma'lumotlar

Ushbu jadvalda BAAning asosiy shaharlari, ya'ni Dubay va Abu-Dabidagi transport tizimlariga kunlik yo'lovchilar soni ko'rsatilgan. **Dubai Metro** 2023-yilda kuniga 500,000 yo'lovchini tashiydi, bu uning yuqori samaradorligi va sayyohlar uchun qulaylik yaratishda katta o'rin tutishini ko'rsatadi. **Dubai Tram** va **Abu Dhabi City Bus** tizimlari ham o'zlarining kunlik yo'lovchilar soni bilan e'tiborga loyiqdir. Dubai Tram kuniga 35,000 yo'lovchini tashiydi, va Abu-Dabi shahridagi avtobuslar kuniga 60,000 yo'lovchini tashiydi. Bu transport tarmoqlari sayyohlarning shaharda harakatlanishini qulaylashtiradi va turizmga katta hissa qo'shadi, chunki ular tez va oson transport variantlarini taklif qiladi.

Dengiz transporti ham BAA turizmida muhim o'rin tutadi. BAAning Dubay va Abu-Dabi shaharlaridagi dengiz portlari, jumladan, Dubai Ports World (DPW), kruiz sayohatlarida eng yirik markazlardan biri sifatida tanilgan. Dubay portlari orqali har yili minglab kruizlar amalga oshiriladi, bu esa turizmni yanada rivojlantirishga xizmat qiladi. Transport tarmoqlarining samaradorligi va qulayligi BAA turizm sanoatiga sezilarli ta'sir ko'rsatadi. 2023-yil statistikasi shuni ko'rsatadiki, mamlakatga kelgan 15 milliondan ortiq sayyohning 75% i havo transporti orqali kelgan. Transportning rivojlanishi nafaqat sayohatchilarning qulayligini ta'minladi, balki mamlakatdagi turizm daromadlarini ham oshirdi.

3-jadval

Turizm Ko'rsatkichlari	2023-yil	2022-yil	2021-yil
Mamlakatga kelgan sayyohlar soni (million)	15.1	12.5	10.3
Sayyohlar transporti (havo)	75%	70%	65%
Sayyohlar transporti (avtomobil)	18%	20%	25%
Sayyohlar transporti (dengiz)	7%	10%	10%

Bu jadvalda 2021-2023-yillar davomida BAAga kelgan sayyohlar soni va ularning transport turlari bo'yicha taqsimoti ko'rsatilgan. 2023-yilda BAAga kelgan sayyohlar soni 15.1 millionni tashkil etdi, bu 2022-yilga nisbatan 2.6 millionga ko'p. Shuningdek, sayyohlarning

75% i havo transporti orqali BAAGA kelganini ko'rish mumkin, bu esa havo transportining mamlakat turizmida qanday kuchli rol o'ynashini ko'rsatib beradi. 2022-yilga nisbatan sayyohlarning avtomobil va dengiz transportidan foydalanish foizi biroz kamayganini ko'rish mumkin. BAAning transport infratuzilmasi rivojlanishi va havo yo'llarining samarali ishlashi sayyohlar oqimining oshishiga yordam berdi.

XULOSA

Birlashgan Arab Amirliklaridagi transport tizimi, uning turizm sanoatining yuksalishiga va global turizmga o'z o'rnini mustahkamlashiga katta hissa qo'shmoqda. Aeroportlar, metro va avtobus tizimlari, hamda dengiz transporti orqali amalga oshiriladigan sayohatlar BAAGA keladigan turistlarning ehtiyojlarini qondirishda muhim rol o'ynaydi. BAA transport infratuzilmasi va yuksak texnologiyalari yordamida, mamlakat dunyo bo'ylab eng rivojlangan turizm markazlaridan biriga aylanishga muvaffaq bo'ldi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Dubai Airports. Dubai International Airport Annual Report, 2023.
2. Abu Dhabi Airports Company. Abu Dhabi International Airport Annual Report, 2023.
3. Roads and Transport Authority (RTA). Dubai Metro Statistics, 2023.
4. World Travel and Tourism Council (WTTC). Tourism Economic Impact Report, 2023.
5. Dubai Airports. Dubai International Airport Annual Report 2022. Dubai: Dubai Airports, 2022. <https://www.dubaiairports.ae>.
6. Emirates Group. Annual Report 2023. Dubai: Emirates Group, 2023.
7. Roads and Transport Authority (RTA). Dubai Metro Statistics 2023. <https://www.rta.ae>.
8. Dubai Tourism. Cruise Tourism Performance Report 2021. Dubai: Dubai Tourism, 2021. <https://www.visitdubai.com>.
9. World Travel & Tourism Council. Travel and Tourism Economic Impact 2019: United Arab Emirates. London: WTTC, 2019.
10. UAE Government. UAE Green Economy for Sustainable Development Strategy. Dubai: UAE Government, 2020. <https://www.government.ae>.